

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum tentatio sit appetenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

8 Item nec caro propriè tentat, neque homo seipsum nõ refrinando motum carnis: quia nõ intendit de seipso sumere experimentũ alicuius dubii, quod tamẽ est de ratione tentationis. Est tamen in tentatione carnis motus natus inclinare voluntatẽ in aliquid illicitum. Solus ergo dæmon propriè dicitur tentare hominẽ, vel vnus homo alium dum proponit alii visibiliter dicto vel factõ (vt homo homini) vel inuisibiliter (vt in imaginatione hominis dæmon) id quod natũ est inclinare voluntatẽ in aliquid malum. Et sic ad fumendum experimentum de bonitate vel malitia eius cui proponitur. veruntamen quia in aliis inuenitur aliquid de ratione tentationis, ideo (licet largẽ) mundus & caro dicitur tentare.

9 HOC Supposito dicendum q̄ tentatio carnis semper est peccatum, tentatio autẽ hostis vel mundi non, nisi accedente consensu vel delectatione. Primum patet, quia omnis motus illicitus qui est in potestate hominis semper est peccatum, sed tentatio carnis est huiusmodi, ergo &c. Probatio minoris motus enim carnis natus est inclinare ad prosecutionem venerorum. Hic autem motus potest quandoq; esse a causa purè naturali, vt cum insurgit ex sola calefactione corporis in somno, & tunc nõ est peccatũ, nec dicitur tentatio carnis: quandoq; a causa extrinseca, puta dæmone adhibente aliqua calefactiua carnis, & idẽ est iudicium quandoq; autẽ ab imaginatione & appetitu sensualitatis, & tunc dicitur tentatio carnis, & est peccatũ, quia talis motus prohiberi potuit per rationem, cui appetitus sensitius natus est subici. Secundũ patet, quia secundum Aug. 1. de libe. arb. malum quod patimur est pœna, nõ culpa, sed in tentatione hostis vel mundi (nisi ex parte hominis accedat delectatio vel cõsensu) solum est malum quod patimur, cum autem delectamur, iam cõsentimus, iam cooperamur, ergo &c.

10 AD Primum argumentũ dicendum q̄ singuli motus carnis vitari possunt, inquantũ præueniri possunt a ratione, ne insurgant ex appetitu sensitio, & ideo peccata sunt. Tentatio autẽ dæmonis vel mundi vitari non potest, & ideo non est peccatum, sed delectatio vel cõsensu in eis est peccatum, quia vitari potuit.

11 Per idẽ patet solutio ad secundũ. Semper enim in tentatione carnis est aliquis cõsensu, quia nõ prohibetur quod prohiberi potuit. Non autẽ in aliis tentationibus & ideo ipsa est peccatum, non autem aliã.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum tentatio sit appetenda.

SECUNDUM quæritur, vtrum tentatio sit appetenda. Et videtur quod sic: quia illud est appetendum de quo cum euenerit est gaudendum: sed tentatio est huiusmodi. vnde in Cano. lac. 1. cap. dicitur: Omne gaudium existimate fratres mei, cum in varias tentationes incideritis.

2 Item Paulus petiuit indiscretẽ stimulu carnis amoueri sibi, vt dicit glo. 2. Cor. 12. Ex quo videtur quod tentatio non sit fugienda, sed appetenda.

3 IN CONTRARIUM est, quia Dominus docet nos orare ne intremus in tentationem, Mar. 6. quod non esset, si tentatio esset appetenda, ergo &c.

4 RESPONSIO. Cum bonum sit quod omnia appetunt sicut aliquid habet rationem boni, sic habet rationem appetibilis. Est autem aliquid bonum secundum se, aliquid autem ratione adiuncti, siue sequela, sicut amara medicina inquantum est inductiua sanitatis. Dicendum q̄ nullus recte eligens appetit tentari tentatione carnis, neque secundum se, nec ratione adiuncti, puta victorie, quia nõ secundum se, quia quod secundum se habet rationem mali, secundum se habet rationem fugibilis, & nõ appetibilis: sed tentatio carnis est huiusmodi (vt probaturum est in quaestione præcedente) ergo &c. Item nec ratione adiuncti, puta victorie, quia secundum Apost. ad Rom. 3. Non sunt facienda mala vt veniat bona, licet mala pœnã sint patienda. Sed tentatio carnis est malum culpæ quod facimus non malum pœnã quod patimur, ergo &c. Item tentationi carnis nunq; est adiuncta plena victoria, imò quicunq; tentatur quoad aliquod vincitur, alioquin non peccaret.

5 De tentatione autem dæmonis & mundi, dicendum quod nõ est appetenda propter se, quia in ipsa secundũ

se non consistit hominis bonum, quia nõ est actio hominis tentari, sed passio. Nec est appetenda ex spe victorie, quia illud non est propter alterum appetendum, quod nõ est eius inductiuũ, vel ad illud aliquo modo promotiuũ, sed tentatio non est inductiua victorie, nec ad victoriam promotiua, imò magis impeditiua, tum quia promptiores sumus ad malum q̄ ad bonum, tum quia ipsa tentatio secundum se est propositio alicuius mali sub specie boni, & ideo nata est magis inclinare ad cõsensu malum, q̄ ad oppositum: veruntamen tentare, & vincere copulatiue accepta, appetenda essent, si copulariua esset certa. Non est autem sic, & ideo tentatio securius fugitur, quã queratur. Cum scriptũ sit Eccles. 7. Qui amat periculum, peribit in illo.

6 Ad primum argumentum dicendum q̄ beatus Iac. non dicit esse gaudendũ de tentationibus, sed ad eas vincendum hortatur per considerationem gaudii, ad quod peruenitur, superado per patientiã, tentationem, & tribulationem, de quibus loquitur.

7 Ad secundum dicendũ est quod stimulus carnis quẽ Paulus habuit, nõ fuit tentatio carnis, quia sine culpa esse nõ potest, sed fuit afflictio corporalis, vel suggestio carnalis ab hoste, tamẽ neq; indiscretẽ petiit habita consideratione stimuli secundũ se, sed considerato euentu victorie, de quo tamen nõ erat certus, dicitur nesciuisse quid peteret, vnde certificatus de victoria a Domino dicente sibi, sufficit tibi gratia mea, patienter sustinuit.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum peccatum primorum parentum

fuerit grauisimum.

Thom. 1. q. 163. art. 3.

TERCIO quæritur, vtrum peccatum primorum parentum fuerit grauisimum. Et videtur q̄ sic: quia secundum Aug. in Enchir. Non est malum nisi quia nocet, neq; nocet, nisi quia admittit: sed peccatum primorum parentum plus de bono ademit totam naturam corrumpens, q̄ quodcunq; aliud peccatorum sequentium, ergo &c.

2 Item maiori culpæ debetur maior pœna, sed peccatum primorum parentum maxima pœna punitum est.

3 IN CONTRARIUM est, quia maius est transgredi præceptum legis naturalis & diuine, q̄ præceptũ solius discreti plinẽ, sed multi transgrediuntur præcepta legis naturalis & diuine (vt blasphemantes.) Primi autẽ parentes transgressi sunt solum præceptum disciplinæ, quare &c.

4 RESPONSIO. Peccatum potest comparari peccato dupliciter. Vno modo cõparando species diuersorum peccatorũ secundum grauitatẽ, vt cõparatur furtum homicidio: alio modo cõparando, diuersa peccata eiusdem speciei, vt cõparando furtum furto, vel homicidium homicidio. & in prima comparatione videndum est de grauitate peccatorũ secundum ea ex quibus peccata sortuntur speciem, sed in secunda videndũ est de grauitate peccatorum secundũ circumstantias alleuiantes vel aggrauantes. Dicendũ ergo q̄ peccatũ primorum parentum comparatũ ad peccata alterius speciei, non fuit grauisimum, sed cõparando tamẽ ad peccata eiusdem speciei fuit quoad aliquid grauisimum. Primum patet, quia peccatũ tamẽ est grauius secundum speciem peccati, quanto actus cadit super materiam magis indebitã, sicut homicidiũ est grauius furto secundum speciem peccati, quia & plus est diligenda persona proximi, & minus lædenda, q̄ res extrinseca. Sed peccata multorum cadũt super materiam magis indebitã, q̄ peccatũ primorum parentum, vt peccatum idololatriæ vel blasphemie, ergo &c.

5 Secundum apparet, quia secundum Aug. de Ciuit. dei. Vbi est maior in non peccando facilitas, ibi est maior in peccando iniquitas. Sed in primis parentibus fuit maxima in non peccando facilitas, tum quia in eis vigeat magis ratio, tum quia nihil erat intrinsecũ quod impelleret ad prauẽ concupiscendum sicut in nobis, ergo quoad hoc peccatũ fuit grauisimum. Dico autẽ quoad hoc quia nihil prohibet in peccato disciplinæ alias circumstantias esse secundum quas multo grauiora peccata eiusdem speciei (scilicet superbiæ vel inobedienciæ) sequuta sunt.

AD